

UN DESTIN ȘTIINȚIFIC EXEMPLAR ACADEMICIANUL ALEXANDRU ROȘCA LA 85 DE ANI

Născut la 27 aprilie 1934, în satul Mândrești, azi rn. Telenești.
Filosof, domeniul științific: filosofie socială și politologie.
Doctor habilitat în filosofie (1988). Membru corespondent (1992) și membru titular (2000) al Academiei de Științe a Moldovei.

Consemnarea celei de a 85-a aniversări din ziua nașterii academicianului Alexandru Roșca este un frumos prilej pentru a remarca performanțele notabile ale unei vieți dedicate științei. Personalitate notorie a sferei academice și universitare din Republica Moldova, acad. Alexandru Roșca este purtător al unui destin exemplar, construit cu dârzenie și tenacitate de-a lungul anilor. A obținut tot ce a făurit în această viață prin muncă și dăruire. De fapt, a avut marea intuiție a vocației și a rămas mereu fidel chemării sufletului, la fiecare etapă a devenirii sale ajungând să culeagă succese binemeritate.

Cercetarea academică națională datorează foarte multe acad. A. Roșca, savantul reușind să se impună în postură de lider și deschizător de drumuri în domeniul investigațiilor științifice socio-umanistice. Este un animator al cercetării interdisciplinare, orientat spre interrelaționarea studiului filosofiei, științei politice, istoriei culturii. A urmat, astfel, un itinerar întotdeauna judicios și echilibrat, axat pe afirmarea binelui pentru oameni și pentru societatea în ansamblu.

S-a născut la 24 aprilie 1934 în satul Mândrești, raionul Telenești. A absolvit Facultatea de Istorie și Filologie a Universității de Stat din Moldova (1962) și doctoratul din cadrul USM (1970). În anul 1971 a susținut teza de doctor în filosofie, în anul 1988 a devenit doctor habilitat în filosofie. Drept apreciere a contribuției aduse la dezvoltarea științei a fost ales membru corespondent (1992), iar în anul 2000 – membru titular al Academiei de Științe a Moldovei.

Activitatea de muncă a desfășurat-o, în temei, la două instituții – Universitatea de Stat din Mol-

dova și Academia de Științe a Moldovei. În cadrul Universității de Stat din Moldova (1964–1977) a parcurs itinerarul științifico-didactic de la asistent universitar la conferențiar universitar, iar la Academia de Științe a Moldovei (din 1977) a cunoscut o ascensiune pe merit de la șef de Sector al Secției de Filosofie și Drept la director al Institutului de Filosofie, Sociologie și Drept (1991–2001), actualul Institut de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice, fiind primul director al acestei instituții. În perioada 2000–2008 a exercitat funcția de academician coordonator al Secției Științe Umanistice a AȘM.

Interesele științifice ale academicianului A. Roșca vizează preponderent domeniul filosofiei sociale și cel al științelor politice. De fapt, în centrul preocupărilor științifice ale savantului întotdeauna s-a aflat omul, cu multiplele lui probleme existențiale. A conceptualizat problematica dezvoltării libere a individului, a edificat cadrul teoretico-metodologic de examinare a orașului și satului ca elemente ale unui sistem integru, elaborând concepția proceselor integraționiste și relevând rolul acestor procese în crearea oportunităților pentru dezvoltarea potențialului uman. A identificat condițiile obiective și subiective ale sporirii spiritului civic al cetățeanului, ținând cont de perspectiva modernizării societății. De-a lungul anilor, lucrările academicianului A. Roșca au abordat probleme importante social-filosofice și social-politice în contextul libertății, egalității și echității sociale, coeziunii sociale și dezvoltării durabile, devenirii economiei de piață, eficientizării sistemului politic. O atenție aparte a acordat în ultimul timp problema-

ticii dialogului intercultural și intercivilizațional în condițiile globalizării. Rezultatele cercetărilor întreprinse și-au găsit reflectare în peste 260 de lucrări științifice, inclusiv 6 monografii, devenite lucrări de referință în domeniu, ca: *Dezvoltarea liberă a fiecăruia, Procesele integraționiste în mediul rural și dezvoltarea multilaterală a personalității, Algoritmi ai tranziției: aspecte social-filozofice* ș. a.

Prin lucrările sale, publicate în Republica Moldova și peste hotarele ei, acad. A. Roșca s-a impus ca o personalitate academică multivalentă, preocupată de afirmarea valorilor spirituale și științifice naționale, ca un cercetător pătrunzător al celor mai importante aspecte ale dezvoltării societății, aceste cercetări contribuind plenar la afirmarea principiilor democrației, la asigurarea unei implicări directe a științei în viața socială și relevarea tendințelor esențiale ale proceselor actuale social-politice și spirituale, oferind răspunsuri oportune la întrebările care frământă societatea.

Opinia judicioasă, argumentată și echilibrată a savantului a fost expusă și în cadrul numeroaselor Sesiuni științifice și Congrese naționale și internaționale organizate la Chișinău, Moscova, Iași, Galați, București, Bacău, Sinaia ș. a.

Doctorul habilitat Alexandru Roșca a fost, timp de mai mulți ani, redactor-șef al ediției academice „Revista de Filosofie și Drept”, al Buletinului academic „Științe sociale: filosofie, drept, etnografie, studiul artelor, arheologie”. De notat, de asemenea, calitatea de membru al colegiilor de redacție în reviste științifice de peste hotare (România și Rusia), precum și de membru de onoare sau asociat al unor organiza-

ții științifice din străinătate. Este membru al Academiei Central-Europene de Științe și Artă (Timișoara), al Institutului Francez de Relații Internaționale (Paris), al Academiei Balcanice de Știință, Cultură Liberă și Dezvoltare Durabilă (Sofia). I s-a conferit titlul onorific de „Om Emerit” (1999). A fost decorat cu distincțiile AȘM – medaliile „Dimitrie Cantemir”, „Meritul științific”. În anul 2007 a fost desemnat „Savantul Anului” (Premiul AȘM) în domeniul științelor umaniste.

De remarcat, nu în ultimul rând, numeroasele participări în calitate de președinte al consiliilor științifice specializate pentru examinarea și susținerea tezelor de doctor habilitat și de doctor (din 1993 până în prezent), academicianul A. Roșca fiind un promotor activ al excelenței științifice.

Activitatea de cercetare, de gestionare a activității științifice și de pregătire a cadrelor de înaltă calificare s-a soldat cu formarea școlii științifice a academicianului Alexandru Roșca (a pregătit 21 de doctori și 4 doctori habilitați în științe). Fiind o persoană de o cultură și inteligență deosebită, de un înalt rafinament și o autoritate incontestabilă, academicianul A. Roșca se bucură de un maxim respect și de o apreciere înaltă din partea colegilor și a discipolilor. Dintr-o privire retrospectivă a deceniilor de muncă asiduă, metodică și organizată se profilează, astfel, personalitatea complexă, bogată și generoasă a academicianului Alexandru Roșca, drept un real model prin dăruirea și spiritul de sacrificiu cu care slujește societatea de-a lungul unei impresionante cariere profesionale.

*M. c. Victor MORARU
Dr. hab., prof. Victor JUC*